

ANDTS-plan

**Plan mot alkohol, narkotika, droger, tobaks-
och nikotinprodukter samt spel om pengar
inom förskola och skola**

Barn- och utbildningsförvaltningen

Vision

Barn och unga ska få en god livskvalitet med god självkänsla och självförtroende. Genom ett aktivt arbete med att förbygga, upptäcka och ingripa mot alkohol, droger och spel om pengar ska våra ungdomar stöttas att välja bort droger och spel om pengar.

Mål

Skolan arbetar för en drogfri skola. Det ska motverka att eleverna använder alkohol, narkotika, dopingmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller spelar om pengar under skolaråren. Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången skola har grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt har förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan och miljön.

Syfte

Syftet med denna plan är att förebygga, upptäcka och ingripa mot droger och spelmissbruk och att arbeta för en hälsofrämjande skola.

Definition

Med droger avses i detta dokument:

- Tobaks- och nikotinprodukter
- Alkohol
- Narkotiska preparat
- Narkotikaklassade läkemedel som ej ordinerats av läkare
- Dopingpreparat
- Spel om pengar

Med en tobaksfri skoltid avses:

En tobaksfri skoltid innebär att rökning och snusning inte får förekomma på eller i direkt anslutning till skolans område. Detta gäller alla tider på dygnet och för såväl elever och personal, som för besökare på skolan. Tobaksfri innefattar alla tobaks- och nikotinprodukter.

Ansvar

Rektor är ytterst ansvarig för att handlingsplanen efterföljs. Rektor ansvarar för att kommunicera planen med personal, elever och vårdnadshavare. Rektor ansvarar för att all skolpersonal får utbildning och lär sig att tidigt upptäcka och tyda tecken på användning av olika former av droger.

Samtlig skolpersonal ansvarar för att ha uppsikt över skolområdet och aktivt ingripa mot elevers rökning och snusning samt om det förekommer användning av droger eller spel om pengar.

Förebyggande strategi

Om unga människor känner till riskerna för skador har de större möjlighet att fatta egna välgrundade beslut kring sin livsstil.

Om de kritiskt granskar de myter som sprids kring droger och förstår de lagar och regler som svensk drogpolitik bygger på, kan de bättre försvara sina ställningstaganden.

- Generella förebyggande och hälsofrämjande insatser som stärker elevernas studie-motivation, skapar goda sociala relationer och ger en trygg skolmiljö, vilket minskar risken för missbruk och utanförskap.
- Skolsköterskornas hälsosamtal är ett viktigt instrument för att kunna påverka varje enskild elev.
- All personal på skolan strävar efter att ha ett nära samarbete med vårdnadshavare.
- Alla arbetar för att det hälsofrämjande arbetet får ett större utrymme, och blir en naturlig del i skolarbetet.
- Eleverna har möjlighet att aktivt arbeta med drogfrågor och spelmissbruk i undervisningen.
- Skolan arbetar nära eleverna, genom det mentorskap som finns.
- Skolan har ett nära samarbete med föräldraförening, fritidsgården, polisen och socialtjänsten.
- Skolan arbetar med att stärka elevernas självkänsla och självförtroende.
- Skolan främjar närvaro och arbetar för ett bra arbetsklimat och en bra arbetsmiljö.
- Stor vikt läggs på vårdnadshavarnas delaktighet i samverkan med skolan. Det kan göras genom föräldramöten eller liknande forum, där ett gemensamt förhållningssätt till alkohol, droger och spel om pengar diskuteras.
- Elevhälsateamet diskuterar sammanställningen i drogvaneundersökningen i LUPPEN. Aktuella förbättringsområden utifrån undersökning arbetas det vidare med.
- ANDTS-frågor implementeras i undervisningen i enlighet med vad som föreskrivs i läroplan och kursplan.
- Det förebyggande arbetet genomsyras genom hela skoltiden. Det görs till exempel genom hälsosamtal och temadagar.

Mer information om LUPP-undersökningen hittar du på kommunens hemsida:

<https://www.hultsfred.se/artikel/ungdomsinflytande-och-ungdomsnatverk/>

Upptäcka

Att upptäcka drogmissbruk så tidigt som möjligt ger goda förutsättningar att hindra en utveckling som kan leda till ett beroende. Det är ett ansvar som all personal på skolan har. Ökad frånvaro är den enskilt viktigaste signalen att ha uppsikt på, men det är helhetsbilden av elevens situation som är vägledande, inte enbart enstaka tecken. Det gäller därför att vara observant på många kännetecken.

Kännetecknen som kan bero på ett pågående drogmissbruk:

- Ökad frånvaro och sena ankomster
- Försämrade skolprestationer
- Trötthet, apati, håglöshet
- Rastlöshet
- Koncentrationssvårigheter
- Humörsvängningar
- Depression
- Byte av kamratkrets
- Misskött klädsel och hygien
- Starkt behov av sötsaker och söta drycker
- Förändrat beteende, personlighetsförändringar
- Drogliberala värderingar

Handlingsplan

Hur olika händelser ska hanteras och vilka som är ansvariga.

Åtgärd om elev röker eller snusar under skoltid

1. All personal som ser en elev röka eller snusa under skoltid informerar eleven om att skoltiden är tobaksfri. Personalen ska uppmana eleven att släcka cigaretten eller spotta ut snusen.
2. Personalen som upptäckt eleven informerar elevens mentor. Mentor kontaktar vårdnadshavare och informerar om rökningen eller snusningen.
3. Mentor kan vända sig till elevhälsapersonal vid behov av stöd i vidare kontakt med elev eller vårdnadshavare.

Vid upprepat beteende

Om en elev fortsätter röka eller snusa trots samtal med vårdnadshavare; kallar mentor elev, vårdnadshavare, samt skolsköterska eller kurator till ett möte. Syftet med mötet är att hitta ett gemensamt förhållningssätt och motverka rökning eller snusning under skoltid.

Policy rörande alkohol, narkotika dopingmedel eller spel om pengar

All skolpersonal ansvarar för ett gemensamt, förebyggande förhållningsätt kring ANDTS-frågor, samt för att uppmärksamma eventuell oro kring en elevs ANDTS-användande.

All skolpersonal ansvarar för att ha uppsikt över skolområdet och aktivt ingripa vid misstanke om elevers användande av narkotika, dopningsmedel, alkohol eller spel om pengar.

Elevhälsateamet har ett särskilt ansvar att hålla sig uppdaterade om ANDTS-frågor på skolan, samt för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande gentemot skolans elever.

Åtgärd om elev misstänks vara påverkad av narkotika, dopningsmedel eller alkohol under skoltid

1. All personal som misstänker att en elev är påverkad av narkotika, dopningsmedel eller alkohol ska omedelbart underrätta rektor.
2. Eleven hämtas och informeras om misstanken. Skolsköterskan kan kontaktas för bedömning av behov av medicinska insatser.
3. Rektor ansvarar för att vårdnadshavare kontaktas och informerar om att en anmälan till socialtjänsten kommer att göras.
4. Eleven är kvar på skolan under uppsikt till dess att vårdnadshavare kan hämta eleven.

5. Rektor kallar elev, och om eleven är omyndig, elevens vårdnadshavare till samtal.
6. Personal från elevhälsateamet erbjuder stöd.
- 7. Rektor dokumenterar alla åtgärder som vidtas.**

Åtgärd vid misstanke om spelmissbruk

1. All personal som misstänker att en elev har spelproblem ska informera rektor.
2. Rektor har samtal med eleven och kontaktar vårdnadshavare.
3. Rektor beslutar om vidare åtgärder.

Implementering och kommunikation av handlingsplan

Rektor ansvarar för att handlingsplanen kommuniceras ut till elever, vårdnadshavare och personal vid uppstarten av varje nytt läsår.

Utvärdering och revidering

Verksamhetschefen för elevhälsan är ansvarig för att ADTNS-planen utvärderas och vid behov revideras. Det ska göras i april-maj varje år inför ett nytt läsår.

Kontaktuppgifter

Socialförvaltningen: 0495-24 00 00

Polisens tipstelefon eller polisanmälan som inte är akut: 114 14

Polisen vid pågående brott: 112

Stöd i lagar och andra styrdokument

Det är förbjudet att sälja tobak till ungdomar under 18 år enligt tobakslagen (1993:581).

Tobakslagen (1993:581) säger att rökning är förbjuden i lokaler som används för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på liknande ytor utomhus vid förskolor och fritidshem. Det är inte heller tillåtet

att ha speciella rökrum inomhus. Skolgården eller annan utomhusplats i förskolans eller skolans miljö ska också vara rökfri, rökrutor är inte tillåtna. Rökförbudet gäller också när

kommunen lånar ut lokalerna till annan verksamhet på kvällstid.

Tobakskonventionen (WHO: s Ramkonvention för tobakskontroll) är en överenskommelse mellan världens länder om att skydda barn och vuxna mot att skadas och dö av tobak.

Alkohol är inte förenligt med en god arbetsmiljö och alkohol får därför inte förtäras i skolans lokaler under skoltid. Alkohol får inte heller förvaras i skolan. Arbetsmiljölagen (1977:1160) säger att ohälsa och olycksfall, bland annat orsakade av droger, ska förebyggas.

Enligt alkohollagen (2010:1622) ska omyndiga skyddas ifrån alkohol och överlåtelse av alkohol är inte tillåten.

Enligt alkohollagen (2010:1622) är det olagligt att sälja eller skaffa alkohol till unga under 20 år eller servera alkohol till unga under 18 år i utskänkningslokal.

Enligt dopinglagen (1991:1969) är all icke medicinsk befattning med dopingklassade preparat kriminaliserat och detta gäller även egen konsumtion.

Enligt narkotikastrafflagen (1968:64) är all befattning med narkotikaklassade preparat kriminaliserat och detta gäller även egen konsumtion. Konsumtion och innehav av även små mängder kan ge upp till sex månaders fängelse. Polis kan ta initiativ till drogtest även utan vårdnadshavares eller god mans medgivande. Enligt FN:s barnkonvention som är svensk lag är skolan skyldig att skydda barn och ungdomar från narkotika.

Enligt socialtjänstlagen (2001:453) har skolan skyldighet att göra en anmälan till socialtjänsten om en elev använder eller misstänks använda narkotika.

Enligt skollagen (2010:800) ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, har blivit svensk lag. Den innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.

Artikel 6 Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 24 Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas.

Artikel 28 Barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara obligatorisk, kostnadsfri och tillgänglig för alla.

Artikel 32 Barn har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och mot arbete som är skadligt eller som hindrar barnets skolgång eller inverka skadligt på barnets hälsa eller fysiska, psykiska, andliga, moraliska eller sociala utveckling.

Artikel 33 Barn ska skyddas mot narkotika.

Världens länder har antagit 17 globala hållbarhetsmål som ska uppnås till 2030. Agenda 2030 är en övergripande gemensam plan där alla länder, kommuner, företag och verksamheter tillsammans måste bidra i rätt riktning.

Följande mål kan vara aktuella att titta på i arbetet mot alkohol, droger, tobaks- och nikotinprodukter samt spel om pengar:

3. God hälsa och välbefinnande
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
13. Bekämpa klimatförändringarna
15. Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhälle
17. Genomförande och globalt partnerskap